

ПОЧЕТНИ ГРАЖДАНИ НА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

1. АВГУСТ ФОН МАКЕНЗЕН, Фелдмаршал. За заслугите му на командващ съюзническите войски в Първата световна война, освободението на Македония, Българска Моравя и Добруджа и вниманието му към град Велико Търново, където е седалището на Главния му щаб, с протокол № 20 от 7 ноември 1916 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

2. НИКОЛА ПЕТКОВ БАКЪРДЖИЕВ, генерал-майор. За заслуги към стопанското повдигане на град Велико Търново с протокол № 67 от 30 октомври 1929 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

3. ВАСИЛИЙ ЙОСИФОВИЧ ГЪРКО, генерал. Във връзка с посещението му в град Велико Търново и като син на освободителя на града ген. Йосиф В. Гърко, с протокол № 32 от 18 септември 1933 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

4. БОРИС КАЗАНЛИЕВ, директор на област Плевен. За заслуги по организацията и провеждането на Първия областен исторически и културен селскостопански събор в град Велико Търново на 28 и 29 май 1939 г., с протокол № 15 от 23 юни 1939 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

5. КАРА ЙОСИФОВИЧ ПАПОУШЕК, за дарени средства за построяването на паметник на Васил Левски в град Велико Търново, с протокол № 6 от 29 май 1947 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

6. ГЕРМАН СТЕПАНОВИЧ ТИТОВ, летец-космонавт на СССР. За извършен полет с космическия кораб „Восток-2“ през август 1961 г. и във връзка с посещението му в град Велико Търново на 25 септември 1962 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

7. АЛЕКСЕЙ АНДРЕЕВИЧ ЛУКЪЯНОВ, журналист. Като съветски военен журналист идва в град Велико Търново на 11 септември 1944 г. С протокол № 30, решение № 54 от 14 ноември 1964 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

8. ПАВЕЛ ИВАНОВИЧ БЕЛЯЕВ, летец-космонавт на СССР. За извършен полет с космическия кораб „Восход-2“ на 18 март 1965 г. и във връзка с посещението му в град Велико Търново, с протокол № 34, решение № 62 от 28 май 1965 г. е обявен за „Почетен гражданин на Велико Търново“.

9. АЛЕКСЕЙ АРХИПОВИЧ ЛЕОНОВ, летец-космонавт на СССР. За извършен полет с космическия кораб „Восход-2“ на 18 март 1965 г. и във връзка с посещението му в град Велико Търново, с протокол № 34, решение № 62 от 28 май 1965 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

10. ЕМИЛИЯН СТАНЕВ, писател. За цялостното му творчество и принос в развитието на българската култура, с протокол № 3, решение № 43 от 23 февруари 1967 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

11. ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ ГАВУРА, журналист. Като съветски военен журналист идва в град Велико Търново на 11 септември 1944 г. С протокол № 23, решение № 62 от 16 август 1969 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

12. СТЕФАН НИКОЛОВ МОКРЕВ, писател. За цялостното му творчество и принос в развитието на българската култура с протокол № 30, решение № 78 от 22 септември 1970 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

13. ДИМИТЪР ПАНОВ ИВАНОВ – артист. За цялостното му творчество и принос в развитието на българския театър и кино, с протокол № 4, решение № 85 от 27 април 1972 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

14. НИКОЛА ИВАНОВ НИКОЛОВ – архитект. За принос в развитието на съвременната архитектура на град Велико Търново, с протокол № 4, решение № 85 от 27 април 1972 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

15. ТОДОР ХРИСТОВ ЖИВКОВ, Държавен глава на НРБ. По повод десетгодишнината от създаването на Общонародния комитет за развитие на Велико Търново като исторически, културен и туристически град и принос в работата му, с протокол № 13, решение № 171 от 25 ноември 1976 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

16. ВАЛЕРИЙ НИКОЛАЕВИЧ КУБАСОВ, космонавт на СССР. За извършени полети с космическия кораб „Союз-6“ през 1969 г. и в съвместния съветско-американски полет по програмата „Союз-Аполо“ на 15 юли 1975 г. и във връзка с посещението му в град Велико Търново, с протокол № 12 от 20 ноември 1978 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

17. АНТОАНЕТА ИВАНОВА ТОДОРОВА, спортист. За постигнат световен рекорд за жени 71,8 м в дисциплината хвърляне на копие на Европейското първенство в Загреб, Югославия на 15 август 1981 г., с протокол № 9, решение № 69 от 27 август 1981 г., се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

18. ДЕНЮ МАРИНОВ ЧОКАНОВ, художник. По повод 60 години творческа дейност и принос в художественото пресъздаване на родния Търновград, с протокол № 11, решение № 79 от 24 септември 1981 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

19. Н. Х. ИВАН КЪНЧЕВ ХРИСТОВ, художник. По повод 55-годишната му творческа дейност и принос в изобразителното изкуство и пресъздаване на пейзажи от неповторимата красота на Велико Търново, с протокол № 11, решение № 79 от 24 септември 1981 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

20. МАРИЯНА ТРИФОНОВА ПАУНОВА, оперна певица. Голистка на Метрополитен опера в Ню Йорк, с протокол № 12, решение № 96 от 29 октомври 1981 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

21. Професор ТЕОФИЛ КРЪСТЕВ ИВАНОВ, археолог. За дългогодишните му проучвания и ръководство на археологическите разкопки в античния град Никополис ад Иструм, с протокол № 4, решение № 30 от 23 февруари 1984 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

22. Н. х. ЛЮБЕН ХРИСТОВ ЗИДАРОВ, художник. За принос в българското изобразително изкуство с протокол № 4, решение № 30 от 23 февруари 1984 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

23. ВЕСЕЛА НИКОЛОВА ЛЕЧЕВА, спортист. За постигнати върховни европейски, световни и олимпийски резултати в спортната стрелба, с протокол № 25, решение № 136 от 17 септември 1992 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

24. КРАСИМИР БАЛЪКОВ, спортист. За спечелено четвърто място на Световното първенство по футбол през 1994 г. в САЩ с националния отбор на България, с протокол № 67, решение № 473 от 7 юли 1994 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

25. ТРИФОН ИВАНОВ, спортист. За спечелено четвърто място на Световното първенство по футбол през 1994 г. в САЩ с националния отбор на България, с протокол № 67, решение № 473 от 7 юли 1994 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

26. ЦАНКО ЦВЕТАНОВ, спортист. За спечелено четвърто място на Световното първенство по футбол в САЩ през 1994 г. с националния отбор на България, с протокол № 67, решение № 473 от 7 юли 1994 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

27. ИЛИЯН КИРЯКОВ, спортист. За спечелено четвърто място на Световното първенство по футбол в САЩ през 1994 г. с националния отбор на България, с протокол № 67, решение № 473 от 7 юли 1994 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

28. БОНЧО ГЕНЧЕВ, спортист. За спечелено четвърто място на Световното първенство по футбол в САЩ през 1994 г. с националния отбор на България, с протокол № 67, решение № 473 от 7 юли 1994 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

29. Професор КРУМ ДИМИТРОВ ДАМЯНОВ, скулптор. За принос в българското монументално изкуство и изграждане на паметника на „Асеневци“, с протокол № 8, решение № 122 от 22 март 1996 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

30. ВЪЛО РАДЕВ ВЪЛОВ, кинорежисьор. За принос в развитието на българското кино и създаването на Аудио-визуалния спектакъл „Царевград Търнов , звук и светлина“ на хълма „Царевец“, с протокол № 8, решение № 123 от 22 март 1996 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

31. ЕЛЕНА ЦВЕТКОВА СТЕФАНОВА, актриса. За цялостната ѝ дейност при изграждането и развитието на Великотърновския театър, за постигнат висок професионализъм и талант и за принос в българското театрално дело, с протокол № 25, решение № 399 от 22 март 1997 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

32. СПАС СПАСОВ ВЕНКОВ, оперен певец. За цялостната му творческа дейност, за приноса му към родното и световното оперно и оперетно изкуство, утвърдил се като един от най-добрите изпълнители на трудните в певческо отношение Вагнерови произведения, за гражданска доблест и достойнство като гражданин на Велико Търново, с протокол № 41, решение № 662 от 22 март 1998 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

33. Академик ЛЮБОМИР ГЕОРГИЕВ ИЛИЕВ, учен, математик. За цялостната му активна научна дейност, за особени заслуги в развитието на българската наука, за създаването и развитието на звената по математика и информатика към Българската академия на науките във Велико Търново, за всеотдайността и родолюбивото му, допринесло за превръщането на Велико Търново в един от крупните академични и научни центрове в страната ни, с протокол № 41, решение № 663 от 22 март 1998 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново”.

34. КОНСТАНТИН ТОТЕВ ТОТЕВ, архитект. За изключителните му постижения в спорта и цялостното му архитектурно творчество, с протокол № 62, решение № 901 от 22 март 1999 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново”.

35. Акад. АНТОН НИКОЛОВ ДОНЧЕВ, писател. За цялостното му творчество и принос в развитието на българската литература, с протокол № 10, решение № 94 от 22 март 2000 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново”.

36. Д-р ПЕТЪР ХРИСТОВ АЛАДЖОВ, банкиер и бизнесмен. Крупен дарител на град Велико Търново и Регионалния исторически музей, с протокол № 27, решение №404 от 22 март 2002 г. се присъжда званието „Почетен гражданин на Велико Търново”.

37. Проф. ДОЙНО ХРИСТОСКОВ ДОЙНОВ – учен, историк. За цялостната му научно-изследователска и популяризаторска дейност в областта на българската история и особени заслуги в изследване на Възраждането, за личното му участие в проучване на културно-историческото наследство и развитие на музейното дело, в дейността на Общинския комитет „Васил Левски” в град Велико Търново, с протокол № 44, решение № 735 от 22 март 2002 г. се присъжда званието „Почетен граждани на Велико Търново”.

38. НЕГОВО ВИСОКОПРЕОСВЕЩЕНСТВО ВЕЛИКО-ТЪРНОВСКИ МИТРОПОЛИТ ГРИГОРИЙ. На 6 март 1994 г. е избран за Великотърновски митрополит. За укрепване на Великотърновската Епархия, строителство на храмове, възстановяване на манастири, участие в борбата със секции, разкол и лъжеучения, за активно международно сътрудничество в името

на сплотена Европа и мир по целия свят, с протокол № 64, решение №1002 от 22 март 2003 г. е избран за „Почетен гражданин на Велико Търново“.

39. Акад. ИВАН НИКОЛОВ РАДЕВ – преподавател по възрожденска литература във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – първият извън столичен академик – за принос в проучването на историята на Велико Търново и региона, автор на повече от 20 книги, с протокол № 10, решение № 102 на Общински съвет от 22 март 2004 г. е удостоен със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

40. Маестро ВЪРБАН СТОЯНОВ РАНГЕЛОВ, за принос в развитието на музикалната култура на старата столица и диригент на представителен смесен хор "Царевец" при читалище „Надежда“ от 1962 г., спечелил 9 златни и 4 сребърни медала на национални и международни конкурси, с протокол № 30, решение №464 от 22 март 2005 г. е удостоен със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

41. Проф. д-р ИВАН ХАРАЛАМПИЕВ ИВАНОВ – ректор на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Председател на Великотърновския клон на Съюза на учените в България. За безспорен принос в утвърждаване на ВТУ като модерно и проспериращо висше учебно заведение, за изявена научно-изследователска и всеоткривателска обществено-полезна дейност, с протокол № 49, решение № 858 на Общински съвет от 22 март 2006 г. е удостоен със звание „Почетен гражданин на Велико Търново“.

42. КАЛОЯН СТЕФАНОВ МАХЛЯНОВ – спортист, единственият европейец с ранг "Одзек" в традиционния японски спорт „Сумо“. За изключителни спортни постижения и значителен принос в популяризирането на България и гр. Велико Търново в Япония и по света, с протокол № 72, решение № 1304 на Общински съвет от 22 март 2007 г. е удостоен със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

43. ЛИНА ИВАНОВА КОВАЧЕВА – актриса. За изключителен принос към културната история на Велико Търново, за заслуги в създаването и развитието на оперетното изкуство в МДТ „Константин Кисимов” и дългогодишна сценична дейност с протокол № 14, решение № 129 на Общински съвет от 16 април 2008 г. е удостоена със званието „Почетен гражданин на Велико Търново”.

44. МАТЕЙ ЛЮБЕНОВ ШОПКИН – поет. За целокупната литературна и културно-просветна дейност, за изключителните му поетични творби, сътворени под въздействието на атмосферата в град Велико Търново, с протокол № 43, решение № 532 на Общински съвет от 22 март 2009 г. е удостоен със звание „Почетен гражданин на Велико Търново”.

45. БЛАГОВЕСТА КОЛЕВА ФАКИРОВА – Председател на дарителско сдружение „Св. Иван Рилски”, Изпълнителен директор на Сдружение на кметовете и кметските наместници. За безспорен принос към развитието на селищата на територията на община Велико Търново, за всеотдайна работа в неправителствения сектор и за дългогодишна дейност в сферата на местното самоуправление с протокол № 84, решение № 1236 на Общински съвет от 22 март 2011 г. е удостоена със званието „Почетен гражданин на Велико Търново”.

46. ПАНАЙОТ ПЕТРОВ ДИМИТРОВ (ПОНКАТА) – скулптор. За цялостна творческа дейност и принос в съвременното българско изкуство, популяризирането му по целия свят, за изключителни заслуги в създаването на съвременния художествен облик на Велико Търново чрез емблематични за градската среда изображения, за всеотдайна дейност по организацията и сплотяването на великотърновската творческа интелигенция с протокол №15 и с решение №145 на Общинския съвет от 22 март 2012 г. е удостоен със званието „Почетен гражданин на Велико Търново”.

47. ДРАГНИ СТЕФАНОВ ДРАГНЕВ – виден политик и общественик. Заместник-кмет 1976–1979 г., Кмет 1979–1981 г. и 1995–1999 г. За цялостен принос към развитието и просперитета на град Велико Търново и селищата на територията на община Велико Търново, за изключителна помощ при проучването и опазването на

културно–историческото наследство и развитието на старинната част на града, за дългогодишна активна обществена позиция, за решително и незаменимо участие в изграждането на комплекса „Възкресение Христово” в местността „Качица” – най–новият православен храм в града за изминалите осемдесет години. Удостоен с протокол №15, решение № 146 на Общински съвет със звание „Почетен гражданин на Велико Търново” (посмъртно).

48. Проф. д-р ПЛАМЕН АНАТОЛИЕВ ЛЕТКОСТУП – художник и учен, ректор на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”. За цялостна творческа дейност и за научен принос в областта на педагогическите науки, за активна административна и обществена позиция като член на Академичния съвет, декан на Педагогическия факултет и ректор на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” с протокол № 38, решение №602 на Общинския съвет от 22 март 2013 г. е удостоен със звание „Почетен гражданин на Велико Търново”.

49. Арх. ИВАН НЕНОВ ЧОЛАКОВ. За дългогодишна творческа, административна и обществена дейност по опазване на уникалния архитектурен облик на град Велико Търново и неговия културен просперитет чрез реализиране на редица емблематични архитектурни проекти, за всеотдаен принос към организацията и сплотяването на Великотърновското дружество на архитектите, с протокол № 38, решение № 603 на Общинския съвет от 22 март 2013 г. е удостоен със звание „Почетен гражданин на Велико Търново”.

50. Проф. д-р АЛЕКСАНДЪР КОЛЕВ БУРМОВ – основател и пръв ректор на Великотърновския университет, историк и книжовник. За цялостна научно–изследователска дейност в областта на историческата наука и за дългогодишни заслуги като основател и главен редактор на списание „Исторически преглед”, за изключителен принос в основаването на Великотърновския университет и неговото утвърждаване като авторитетно висше учебно заведение, с протокол № 38, решение № 601 на Общинския съвет от 22 март 2013 г. е удостоен със звание „Почетен гражданин на Велико Търново” (посмъртно).

51. О. р. бригаден генерал инж. ЦВЕТАН ГЕОРГИЕВ ХАРИЗАНОВ. За активно участие в опазване културно–историческото наследство на нашия град, в последователна дейност

за приобщаването ни към идеалите на родолюбието, дълга и признателността към героите и дейците за народна свобода и независимост, в умелото прилагане на активни форми за разгръщане на патриотичен дух и национална гордост у жителите и гостите на старата столица с протокол №63, решение № 1032 от 22 март 2014 г. на Общинския съвет е удостоен със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

52. ВЕЛИКА ЙОРДАНОВА ИВАНОВА. Личност с повече от 40 годишен професионален опит в изграждането на културата, традициите и историята на град Велико Търново. Дългогодишният ѝ опит и активна работа през целия ѝ житейски път и начинания са основание да останат запомнени знакови за града събития, като националните чествания на 800 годишнината от въстанието на Петър и Асен, на Независимостта на България и други с Протокол №81, Решение №1458 от 22 март 2015 г. на Общинския съвет е удостоена със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

53. МАЕСТРО МИХАИЛ ДЮЛГЕРОВ. Човекът, поставил началото на детско-юношески фолклорен ансамбъл „Българче“. Като диригент, педагог, фолклорист и родолюбец маестро Дюлгеров посвещава житейския си и професионален път на популяризирането на фолклорното богатство на региона. За своите 46 години ансамбълът се превръща в школа за повече от 4000 търновчета. С Протокол №81, Решение №1459 от 22 март 2015 г. на Общинския съвет е удостоен със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

54. ГИНКА СТАНЕВА СТЕФАНОВА. Доказан педагог-експерт в областта на образованието и изявен общественик, който възпитава младите великотърновци в дух на родолюбие. Като директор има голям принос за създаването, развитието и утвърждаването на ОУ „Бачо Киро“ и СОУ „Емилиан Станев“. Със своите идеи и начинания Гинка Стефанова допринася за въвеждането на нови и добри практики в образователната сфера и за развитието на просветното дело във Велико Търново. По време на дългогодишната си педагогическа дейност Гинка Стефанова е наградена с много юбилейни медали, дипломи, почетни грамоти. През 1986 г. Министерството на образованието ѝ присъжда званието „Заслужил учител“. Два пъти е удостоена с орден „Св. Св. Кирил и Методий“ , I и III степен. С протокол □ 8, решение □ 175

от 22 март 2016 година на Великотърновски общински съвет е удостоена със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

55. МЕХРИБАН АРИФ АЛИЕВА. Дарител, с огромен принос и висока ангажираност в популяризирането и опазването на културно-историческото наследство на Велико Търново. Благодарение на личната си ангажираност и последващото дарение от фондация „Гайдар Алиев“ проектът за реставрация, консервация и социализация на хълма Трапезица ще превърне Велико Търново в най-големия музейен комплекс под открито небе в България и на Балканите. С протокол №16, решение №396 от 25 август 2016 година на Великотърновски общински съвет е удостоена със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.

56. Проф. д. и. н. ИВАН АСЕНОВ ТЮТЮНДЖИЕВ. Историк и общественик, декан на Историческия факултет на ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, автор на шест солидни монографии за историята на Търновската църква, Търновската община и град Велико Търново в епохата XV – XIX век. Голяма е заслугата му за пренасянето от град Твер, Русия във Велико Търново на част от тленните останки на генерал Гурко, които са тържествено положени в църквата „Възкресение Христово“. С протокол №24, решение №576 от 22 март 2017 година на Великотърновски общински съвет е удостоен със званието „Почетен гражданин на Велико Търново“.